

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan zvečer, iziml nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Minole volitve.

III.

Letošnje državnozbornske volitve spajo gotovo mej najzanimivejše, kar jih je bilo kdaj na Slovenskem, kajti pri tej priliki se je pokazalo, da so se tudi zunaj Kranjske začele skoro povsod take razmere, kakor jih imamo na Kranjskem.

Samo v Trstu so Slovenci šli složno kot izključno nacionalna stranka v volilni boj, drugod nikjer, povsod drugod se je pokazalo, kako se je duhovenstvo navzelo duha kranjskega klerikalizma, kako je to duhovenstvo začelo zapuščati narodno stališče in razvijati prapor mednarodnega klerikalizma.

Na Goriškem je volitev iz pete kurije pokazala, da ima napredna narodna stranka večino slovenskega prebivalstva za sabo. Gregorčič je bil izvoljen samo s pomočjo Lahov. Ti so glasovali zanj, ker so vedeli, da se od njega posebno v narodnem oziru nimajo ničesar bati, in ker so vedeli, da on, če zmaga s pomočjo Lahov, ne bo smel zastopati slovenskih narodnih tirjatev, ampak se bo moral zlasti še kot kardinalu Missii podrejeni duhovnik omejiti na to, da zastopa zgolj klerikalne interese. Gregorčič ni več slovenski narodni poslanec, ampak samo še poslanec združenih slovenskih in laških klerikalcev na Goriškem.

Ravno tako kakor Gregorčič na Goriškem je tudi mariborsko vodstvo na Štajerskem zapustilo narodno stališče in se postavilo na izključno klerikalno stališče. Zmaga Žičkarjeva proti Hribarju pomeni, da je zmagalo načelo „proti volji duhovščine se ne sme ničesar zgoditi“. Zmagal je Žičkar, zmagal s takimi sredstvi, kakor klerikalci v kmetskih občinah na Kranjskem, ali ta zmaga pomeni začetek strankarskega boja mej Slovenci na Štajerskem. Razpor, ki se je pojavil pri tej priliki, se ne poravnava nikdar več. Tako globoko štajerski Slovenci še niso padli, da bi pustili molče veljati načelo „proti volji duhovščine se ne sme ničesar zgoditi“. Gorje štajerskim Slovincem, če bi se udali duhovniškemu trinoštvu! Kam vodi vodstvo duhovščine, to je pokazala volitev v mariborsko-

feldbachski peti kuriji. Tam je duhovščina postavila slovenskega kandidata, da je ljudstvo varala. Ko so bili izvoljeni volilni možje, je moral slovenski kmetski kandidat odstopiti na korist nemškemu fevdalcu baronu Morseyu, ne da bi se bil Morsey kakorkoli vezal glede slovenskih narodnih in političnih zahtev. Duhovništvo je komandiralo slovenske kmete, da morajo voliti njim sovražnega poslanca, samo zato, ker je zagrizen klerikalec. Mariborski rudečkarji niti poskusili niso, da bi pridobili nemške volilce za slovenskega kandidata, ampak so kar poslali slovenske volilce glasovati za nemškega barona in proti nemškemu kmetu. Mar je tudi duhovništvu za vse drugo, da je le voljen klerikalec, četudi je sicer nasprotnik slovenskih teženj?

Na ravno tisto stališče, kakor štajersko duhovništvo, se je tudi postavilo slovensko duhovništvo na Koroškem. Na Koroškem ni danes več slovenske narodne stranke. Tam imamo samo še klerikalno stranko, ki si le radi lažje agitacije odeva slovenski plašč, v svojem jedru pa je popolnoma internacijska ter stoji pod komando slovenskim narodnim zahtevam odločno nasprotnega celovškega škofa Kahna. Posledica tega se pokaže pri volitvah iz kmetskih občin dne 10. januarja. Ta dan izgube koroški Slovenci jedinega zastopnika, ki so ga doslej imeli v državnem zboru in izgube ga vsled tega, ker koroški kmet duhovniku nič ne zaupa in mu ničesar ne verjame, nego gre rajše za naprednim nasprotnikom kakor s klerikalcem, četudi ta razobesi slovensko zastavo.

V očigled vsem tem dogodbam smemo s popolno opravičenostjo reči, da so nam volitve pokazale, oziroma nam še pokažejo, kako se je slovensko duhovništvo umaknilo tudi zunaj Kranjske s slovenskega narodnega stališča, in se postavilo na stališče golega klerikalizma. Zdaj šele vidimo, kako gre Missia Mahničeva setev v klasje. „Proti volji duhovščine se ne sme ničesar zgoditi“, duhovništvo, ta mednarodna kasta mora vladati ves narod — to je parola duhovščine ne le na Kranjskem, nego tudi zunaj Kranjske, na Goriškem, na Štajerskem in na Koroškem.

Neodvisni narodni elementi pa se tej duhovniški nadvladi ne smejo ukloniti, če nečejo postati grobokopi slovenstva. Upreti se morajo tej nadvladi v vsami silami, in vse kaže, da se ji tudi upró. Tako, kakor doslej, ne pojde več, ne na Štajerskem, niti na Koroškem, to so volitve jasno pokazale. Tudi v teh dveh deželah se je začel isti proces, kakor že pred leti pri nas, in lani na Goriškem. Taka sloga, pri kateri posvetni narodnjaki nimajo ničesar govoriti, in se mora vse zgoditi po volji nenarodne duhovščine, katera slovenstvo Lahom in Nemcem prodaja, ni vredna piškavega oreha, in se ne more vzdržati, ker ni naravna. Ta sloga je bila pri volitvah razbita, in posledica tega bo, da se kakor na Goriškem, tako tudi na Štajerskem in Koroškem ustanovi svobodomiselná narodna stranka.

V Ljubljani, 8. januarja.

Princ Friderik Schwarzenberg o desnici in bodočnosti.

Avstrijski Nemci se penijo od togote, ker je princ Friderik Schwarzenberg zopet nastopil kot kandidat v Budjejevicah ter v svojem govoru naglašal, da Budjejevice morajo ostati češke, ter da se bode na stališču češkega državnega prava boril za jednako-pravnost Čehov in Slovanov sploh. Princ Schwarzenberg pa je govoril tudi o desnici in bodočnosti. Z vsó odločnostjo se je zavzel za reaktiviranje stare desnice. „Ako naj postane dunajski parlament nositelj zgodovinskih tradicij Avstrije“ — je dejal govornik — „potem se mora stara desnica zopet združiti ali pa se sploh ne sme ustvariti nobena večina. Večina, ki je obstajala doslej, ni bila delo slučajja, ne čin posameznika, ampak je bila produkt idej in celokupnosti... Tudi če se bodo posamezniki ustavljali, stara večina se bo sestala vendarle, o tem ne more biti dvoma. Ko se je večina desnice razšla, se je konservativnim veleposestnikom posrečilo ohraniti vsaj jedro desnice. Konservativni veleposestniki se bodo zastavili za rekonstrukcijo desnice. Vsa hvala gre Slovincem za njihovo solidarno postopanje. Kličem jim: Slava! (Zborovalci zakličejo viharo: Slava Slovincem!)“ Nato je dejal govornik, da se

Čehi nikakor ne boje politike svobodne roke, a srečni bodo, če najdejo prijatelje, ako so tudi Nemci. „Čehi, bodimo složni!“

„Mrtva roka“ na Francoskem.

Ta teden se začne v francoski zbornici nov boj proti klerikalizmu in njega poglavitnim trdnjavam, kongregacijam. Boj bode hud in velezanimiv. Finančno ministrstvo je izročilo uradne podatke o nepremičnem imetku duhovskih kongregacij. Vrednost znaša vsaj 110 milijonov. Dognalo se je, da je velika večina nepremičnin prepisana na tuja imena. Posestva, hiše in zemljišča so prepisana na tujce. Tako n. pr. je zapisana na jezuite vrednost posestev le v znesku 100 000 frankov, za 49 milijonov pa je zapisano na tuja imena. Sila bogati assumpcionisti, ki imajo ogromno tiskarno, tovarne in palače, nimajo zapisanega nič premoženja, kajti vse so poskrili pod tuja imena. Takisto so storili misijski duhovniki družbe Sacré coeur. Šolski bratje imajo 24 milijonov očitno svojih, celih 62 milijonov pa zapisanih na druge osebe. Sestre Vincenta de Paul imajo 21 milijonov javnega in 42 milijonov skritega imetka. In vendar skoraj vse te kongregacije beračijo po Francoskem, prosjačijo za krajcarje najrevnejše ljudstvo, nakopičene milijone pa izrabljajo v politično agitacijske, često protidržavne svrhe.

Vojna v Južni Afriki.

Buri napredujejo neprestano. Reuterjev vir poroča, da je marširalo sto mož skozi okraj Clanwilliam proti Malmesburyju. Bržčas je ta četa del onega oddelka, ki je dospel v soboto do Calvinije. Malmesbury leži samo še okoli 50 km ali dan jezdarenja od Kapstadta. Potemtakem so predstraže Burov že čisto blizu morja! Angleški polkovnik Babington je imel pri Numportu v Transvaalu z Delareyem in Steemkampom boj. Buri so se baje končno umaknili proti severozahodu. Pri Lindleyu je zadelo 120 mož Knoxovega oddelka na veliko četo Burov. Vnel se je hud boj, v katerem so bili Angleži tepeni ter so izgubili polkovnika Lainga, dva častnika in 15 mož. Dva častnika in 20 mož pa je bilo ranjenih. V Laurenzo-Marquezo se govori, da je Louis Botha porazil Angleže, jim vzel nekaj topov in na-

LISTEK.

Konec sveta.

Francoski spisal Ernest Benjamin.

(Dalje.)

II.

Oni letni čas je, v katerem gospodična Adela spi.

Anton jo je popoldne obiskal. Na večer ga je čakala Katarina z radostno utripajočim srcem. Uverjena je bila, da jej pripnese dobrih vestij. „Bržčas bo prorokovala rojstvo kakega vnuka!“ si je mislila stara žena ter se že naprej veselila rožnatega, sladkega, malega bitja, katero hoče razvajati, božati in ljubkati, kolikor bo poželetelo srce.

Na vratih so zazveneli trije udarci. Katarina je urno hitela odpirat. Bil je Anton — toda njegov obraz je bil čmeren.

„Oh, slabo vest ti prinašam,“ je vzdihnil poparjen.

„Govori, kaj je?“

„No, svet se bode podrl, konec sveta je tu...“

„Kateri svet? Ali si blazen?“

„Ne, nikakor nisem blazen. Kateri svet? Neumno vprašanje!... Li misliš, da je 36 svetov? Kratko, naslednji torek ob treh popoldne bo konec sveta. Tako, sedaj veš vse, draga moja.“

„Ali si pa o tem tudi preverjen, Anton?“

„Parbleu, mari se je gospica Adela kdaj zmotila?“

„Ah, ne, ne, nikdar. Ona je učenjakinja.“

Katarina se je zgrudila na stol, si zakrila z rokami obraz ter jokala.

„Ah, Bog, to je strašno,“ je mrmrala, „zakaj nas je Bog zapustil?“

Nakrat se jej je povrnil pogum, in rekla je: „Dragi moj mož, vsega na svetu in vseh ljudij mora biti konec; ako bodo drugi to prestali, prebila bova isto tudi midva.“

„Hm!“ je naredil Anton, „to je sicer tolažba, toda — rad bi bil vendar še živel svojih deset let.“

Katarina je stopala z velikimi koraki po sobi sém in tja ter mislila glasno: „Prav za prav se temu ne čudim, prisegla bi bila celo, da mora priti tako. Ljubi Bog ima že dosti tega. Ljudje ničesar več ne

verujejo, ničesar ne spoštujejo. Dandanes ima samo denar in lepa obleka vrednost. Kratko, ljubi Bog ima končno prav, da pokaže zlobnemu svetu, kdo je njegov gospod in zapovednik...“

„Vse jednako! Rad bi bil vendar živel še deset let!“ je upil obupani Anton.

„Ah, in kaj poreče Virginija, ubogi otrok?“ je jadikovala Katarina.

„Človek bi skočil kar iz kože, draga žena. Vse življenje sva se ubijala, da, ubijala! In čemu? Zakaj? Da doživiva konec sveta. Ali bi ne imela ta katastrofa časa po najini smrti, ako, za vraga, že mora priti?“

„No, da, vse svoje življenje nisem imela sreče!“

„In jaz? Sem li jaz imel srečo?“

„Anton!“

„Ali sem se le kdaj v svojem življenju opil?“

„Anton!“

„Ali sem te kdaj pretepel?“

„Anton!“

„Varal?“

„Anton!“

„Vražje jednostavno je to: Vse življenje sem si želel stoječe ure...“

„Jaz tudi, Anton, jaz tudi...“

„In nikdar nisem mogel zadostiti tej želji...“

„Jaz tudi ne.“

„Sedaj, ljuba žena, si kupiva vendar stoječo uro.“

„Da, in sicer lepo, dobri moj mož.“

„Ba, kaj lepo, krasno. In kar bo najizbornejše pri tem, plačala je ne bova?“

„Kaj, plačala je ne bova?“

„No, da, to je prav jednostavno. Rekla bova, da jo plačava v osmih dneh. V osmih dneh bo pa konec sveta, tedaj pa ne bo nihče nikomur več plačal.“

„Toda, Anton, to pač ni lepo, da hočeš tako ravnati; ne poznam te več.“

„Ne lepo!!! Kaj naj bi bilo slabega na tem? V osmih dneh ne bo nobenega urarja več, kateri me je tiral tekem dolgih trideset let skoro v blaznost, kar sem gledal njegove ure; v osmih dneh bode vse minilo. Zakaj bi si ne privoščila veselja, da bi imela osem dni lepo stoječo uro?“

Resignirana je končno mrmrala Katarina: „No, da, kakor hočeš, ako bo res konec sveta...“

„Gotovo, konec sveta bo. Zato si nabavim stoječo uro, katere pa ne bom plačal. To naj bo moje maščevanje nad osodo.“

(Konec prih.)

pravil več sto ujetnikov. Posameznosti o tej bitki niso znane, ker so Buri potrgali brzojavne žice. V Kapstadtu so spravili 2000 ujetih Burov na ladje in jih ondi zaprli. V Londonu zatrjujejo, da se je to zgodilo zagledali, da je bataljon, ki je doslej strahil njete Bure, zopet svoboden ter ga je možno rabiti za stražo Kapstadta. Tu nabirajo prostovoljce za obrambo mesta in okolice. 1000 prostovoljcev se je oglasilo do 4. t. m., poštna uprava je dala 600, železniška uprava pa 500 mož. A tudi druge uprave in korporacije bodo dale svoje uradnike in uslužbence Angležem na razpolago. Vse mora pod puško! Angleško vojno ministrstvo je izdalo poročilo, da je bilo doslej ubitih, za boleznimi umrlih, vsled ran in nezgod pohabljenih in ujetih 51 687 angleških vojakov.

Dopisi.

Z Notranjskega, 6. januarja. (Odgovor v obrambo dopisniku „Slovenca“ v števil. 296. z dne 28. decembra 1900.) Die schlechtesten Früchte sind es nicht, woran die Wespen nagen — mislil sem si, ko sem čital dne 17. m. m. svoje ime v predalih „Slovenca“. Ni se mi zdelo vredno odgovorjati na nesramne napade na mojo osebo, vsakdo pač ve, koliko je v „Slovenčevih“ dopisih resnice.

Ko sem pa sedaj zopet na isti način napaden, primoran sem se braniti, ter jednake napade na svojo osebo odbiti. Poveljnika imenuje me dopisnik, kar mi daje dvomiti, ali on sploh razume pomen besede poveljnik. Kje me je on videl na čelu pijane drubali? Na dan z dokazi, inče Vam ostane znak neresničnega poročevalca večno ntišjen na Vašem širokem čelu! Kako se predrznete Vi to trditi, ko Vas niti zraven ni bilo! Ali ni to skrajna impertinenca? Kakor Vam pač je dobro znano, ne stanujem v kraju, kjer se je shod vršil, toraj sem prišel tja, ko je šlo prvo dejanje tragedije „Klerikalni shod v Starem trgu“ že proti koncu, videl sem samo še zadnji prizor: „Konsumniki zapuščajo svoje prostore, na prednjaki jih zasedajo“. Ne veste li, da mora poveljnik biti povsod prvi? A jaz prišel sem precej pozno. Vodil sem pijano drubal, trdi nadalje dopisnik. Kolikor besedi, toliko laži! Šel sem res z nekaterimi tukajšnjimi možmi k shodu, a bili so sami pametni, razumni in trezni posestniki, katerim sem samo to rekel, da je dobro, ako gre nekaj naših k shodu, bomo vse slišali, kaj bodo povedali, ter se tudi ne bodo upali tako čez nas zabavljati, ako nas bode nekaj zraven, ker najhujši sovražnik me ne bode mogel, in se tudi ne bo upal nikdar me tako obrekovati, ako sem jaz zraven, kakor bi me v moji odsotnosti. To je vse, kar sem jaz govoril o tem shodu, nekaterim tukajšnjim naprednim posestnikom, kar vsi lahko pričajo. Kako hudobno pa Vi pišete! Vem dobro in poznam zlobni namen Vaših nesramnih dopisov. Pripraviti nas hočete pri ljudstvu še ob ta ugled, ki ga imamo, začrniti nas pri višjih oblastih! Zakaj ste se ravno na nas učitelje spravili, zakaj pustite pa posestnike pri miru? Ni li jasen Vaš zlobni namen, ali ne teptate z nogami poglavitnega nauka katoliške vere, ki se glasi: „Ljubi Boga čez vse, a svojega bližnjega kot sam sebe!“ Spomnite se!

Čez vse mere nesramno in podlo pa je Vaše nadaljno osebno obrekovanje mojih starišev, kakor tudi moje malenkosti. Tedaj tako nizko ste že padli v svoji hudobnosti, da take stvari na dan spravljate. In ko bi bile resnične, bi bilo sramotno, kaj takega očitati, nikar pa, ko je docela neresnično, kar Vi trdite.

Take cvetke rastejo pač le na gnojišču Vaše skrajne zlobnosti. Vem, da dotičnemu duhovniku nikakor ne bode ljubo, da je prišlo to v javnost, a moja krivda ni, jaz nimam tega zagovarjati, jaz se samo branim, kar je moja sveta dolžnost. Nehvaležnost mi očitata napram duhovniku, ki je podpiral mene in moje stariše. Ste li bili dobro poučeni, predno ste to zapisali? Ste li dotičnega duhovnika vprašali, ali smete to zapisati? Menim da ne, ker drugače bi tega sploh pisali ne bili. Pisati je pač lahko kaj takega, posebno sedaj, ko veste, da počiva moj oče že 10 let v hladnem grobu. On se ne more opravičiti, a govoriti hočem jaz za njega, toda le v glavnih potezih, ako pa želi dopisnik natančnejših pojasnil, sem mu vsak dan na razpolago, ker nočem s privatnimi zadevami bralcev nadlegovati. Povedati hočem le nekoliko najvaž-

nejšega, kar mi služi v obrambo pred tako podlim obrekovanjem.

Smelo lahko trdim in rečem, da nima moj oče zadnjih zaslug, da je dotični gospod sploh stopil v politično življenje, ter da je sedaj poslanec. On ga je kot mladega duhovnika upeljal v to življenje, on ga je duševno podpiral, on mu je pošiljal dopise in podlistke v „Slovenca“, ko je bil dotični duhovnik še urednik tega lista. Jaz sam čital sem pisma, v katerih ga je prosil, naj za „Slovenca“ kaj napiše, kar je moj oče tudi vselej storil. Da ne bi morebiti kdo mislil, da pretiravam, bodi mi dovoljeno povedati, da je bil moj pokojni oče kandidat za deželni zbor na Koroškem, in sicer pred 30 leti kot Slovenec v tužnem Korotanu, v času, ko je dotični duhovnik komaj „mensa“ sklanjati znal. Seveda je propadel, a s častno manjšino, saj še sedaj ni upati, da pride kateri koroški Slovenec v zbornico. Toraj mu politične zmožnosti ni bilo možno odreči, kar mora tudi dotični duhovnik sam priznati, in je toraj verjetno, da je bil moj oče učitelj in voditelj v prvih poskusih in nastopih dotičnega duhovnika v javno življenje.

Da je od tega duhovnika kdaj podpore dobil, meni ni znano, a tajiti tudi ne morem, a toliko lahko rečem, ako mu je v poznejših njegovih bridkih časih kaj dal, je gotovo dobro vedel, zakaj, ker možje Vašega kalibra tudi vinarja ne dajo iz rok, da ne bi imeli vzroka za to, ali pa kak sebičen namen pri tem. In za to naj bi bil jaz hvaležen? Iz katerega vzroka, ne vem, ker to niso bili nikaki milodari, ampak grenko zasluženi krajcarji. Kar se pa moje osebe tiče, pa nikakor ne tajim, da nisem ničesar od njega dobil, a povedati moram tudi nekaj. Ko je namreč moj oče umrl, poslala je moja še sedaj živeča mati zaboja najboljših in najdražjih knjig dotičnemu duhovniku, ter meni še kot dijaku naročila, naj se z gospodom za nje pobotam. Kadar sem bil v kaki stiski, zaletel sem se res k njemu, ter knjige po desetih plačevane dobival, a nazadnje pristudilo se mi je to beračenje za svojo lastnino, ter nisem in bi tudi ne bil nikdar in nikoli o tem omenil, da nisem bil tako nizkotno izzivan. Ali naj bodem morda za to hvaležen, ko sem le svojo dobival? K večjemu sme dotični duhovnik od mene zahtevati znak hvaležnosti za to, da je on kot semeniščnik meni kot prvošolcu kakšno praeparacijo ali nalogo pregledal in popravil, za kar sem se mu pa vsakokrat sproti zahvalil. Hvaležen sem mu zato tudi še danes, a le njemu kot osebi, ne pa kot kandidatu nasprotne mi politične stranke, ker to sta za mene dve osebi v enem telesu. Zanesljivo lahko rečem, da bi tudi „Slovenčev“ dopisnik, ako bi bil njegov lastni oče kandidat nasprotne stranke, javljal njega voil, dasiravno bi bil pri tem najhvaležnejši njegov sin. Tudi jaz čislam in spoštujem dotičnega duhovnika kot prijatelja mojega pokojnega očeta, a da bi temu prijateljstvu svoje prepričanje daroval, tega pa nikdar in nikoli, in je toraj skrajno hudobno mi v tem oziru očitati nehvaležnost, tudi ako bi v resnici imel hvaležen biti. Spada li to v politiko? Obžalujem Vaše slabo razumevanje politike! Nehvaležnost je znamenje napredka, trdi dopisnik, jaz pa pravim „Mica Kovačeva“ pa znak klerikalcev, ker drugače ne bi bil milostni škof za moj denar grozdja in breskev jedel, na kar pa sem seveda zelo ponosen. Tudi mi je naročila moja soproga Vam sporočiti, da ona nikakor ni pri volji inventar Vaše kuhinje z jerbasi, košarami in steklenicami bogatiti. Ako smete biti Vi tako nesramno osebni, bodi i meni v mali meri to dovoljeno.

Sploh pa, prijatelj, ne lučaj kamenja na streho svojega bližnjega, ako imaš sam stekleno!

Vem dobro, da bode temu mojemu odgovoru sledil drugi v „Slovenca“, a že sedaj povem, da se ne bodem spuščal v nadaljno polemiko z ljudmi, katerim je častikraja in obrekovanje vsakdanje delo, in ker vsakdo ve, s čim so predali „Slovenca“ napolnjeni. Sedanji odgovor pa sem bil dolžan svoji časti in blagemu spominu mojega pokojnega očeta ter le obžalujem, da moram svojo čast braniti nasproti ljudem, ki nosijo namesto brevirja v jednom žepu svoje preklane suknje „tarok“ v drugem pa „mariage“ karte ter pojo pričo mladih kmetekih deklet pesemce, kakor: „Jaz Te najrajši imam, — Jaz Te najbolj štimam, — Jaz Te zapisano v srcu imam!“ — Pa brez zamere gospod „kikerikacius!“ False-Zibkar.

Iz Postojnske okolice, 6. januarja. Pop pri Sv. Ivanu ni štedil ob agitaciji za klerikalce, osebnosti vlačiti v javnost. V gostilnah mu ni bilo možno razvijati svojega agitatoričnega talenta, kati iz obeh gostiln v Matenji vasi je izbačen, ter mu je obisk, pijača, jed in vse, tudi za gotov novce odklonjeno. Tedaj izvolil si je cerkev za agitatorično polje, ter ondi napadal naprednjake in strup bljuval na poštene ljudi. V nedeljo, 16. t. m. pred volitvijo je omenjeni far kar izlival gnojnično go-lido po brunih dušicah. Rekel je mej drugim: „Zlasti v tisti veliki hiši v Rakitniku pri Grossmanu je shajališče liberalcev, tam se glasovnice pišejo, črtajo“ itd. Ako se je kdaj kakor pop na svetem mestu lagal, to je gotovo zakrivil Svetovivanski božji namestnik v tem slučaju Gosp. Grossmana ob volitvi niti v Rakitniku ni bilo in ni v obče nikomur nikakove glasovnice črtal, ne napisal, česar ni bilo treba, ker narodno napredni volilci so toliko zavedni in sposobni, sami napisati si kandidata. Pop je res hodil po hišah zasleplencev in z županom priganjačem popisoval glasovnice. To je prosta volitev! Toraj namesto „Kristusa Kralja“ pride Grossman na leco. Lepo to! Take dvomlive eksistence nas hočejo osrečevati in poučevati! — Kako skrbje črni nasprotniki za blagostanje naše, naj navedem fakta iz bogoljubnega žitja tega moža:

Plačo dajemo v beri in sicer: celozemljakari 2 mernika pšenice, 2 mernika ovsa in 1 voz drv. Toda božjemu namestniku treba dati še krompirja, fižola, ajde, rži, ječmena, prosa, jajec, kolin brez mere. Potem berači po dvakrat v letu sena in slame.

Dalje zahteva, naj odstopi vsaka hiša umrle gospe Kalistrove ustanovo, ki znaša nekaj nad 5 Kron. Kmet, boječ se da pride v pekel, odšteje mu vse. V oktobru t. l. pobravlši to ustanovo, hodil je naslednji dan po vaseh, ter prosjač desk in brunov. Drva, koja odrajtamo, proda, česar ne moremo zabraniti, a on potem brezplačno nabira po Prestranskem gozdu drva za svojo kurjavo, dalje prešičjo skubo po bližnjem polju. Res prava Mica Kovačeva.

Kaj pa s tistimi 20 K Marjete Kotnikove in s hranilnično knjižico za 400 K Ivane Čičeve? Vsi skupaj toliko ne pridobimo, da bi se ta nenasitljiva malha napolnila.

Iz Črnega grabne, 6. januarja. Iz našega zgodovinsko znanega kraja pribaja zelo malo vesti v širšo javnost, če prav bi se dalo pisati zelo mnogo, kajti naš bori kmetič tava še vedno v srednjoveški megli ter ponižno nosi jarem farovške nadutosti. Da ta trditev ni pretirana, videli smo pri zadnjih volitvah, ko je duhovenstvo, po naših gorah, begalo ubogo ljudstvo z bričem in hučicem, v večno sramoto prosvetlemu XIX. stoletju. Zavedne može naše stranke so sramotili po cerkvah ter jih slikali kakor Antikriste, ki so s kožo in kostmi zapisani hudiču in večnemu pogubljenju. Pop v Spitaliču je neko žensko pripravil skoraj do popolne blaznosti, ker je na prižnici preklinjal one, ki so volili z liberalno stranko. Neka tercijska motniške fare je noč in dan kričala in molila okrog, da bi zmagal dr. Žilindra, ker jej je neki tonzuranec natvezil, da v nasprotnem slučaju se duhoven ne bo smel več z obhajilom pokazati na cesti. Čemšeniški fajmošter in njegov mlečnozobi kaplan sta napravila največje razprtije v fari, posebno zadnji se je odlikoval tako, da ga je na volišču moral krotiti navzoči orožnik. Pobče je še mlado, se skuša s hujskanjem prikupiti svojemu škofu. Št. Gotardski vedno sladko ginjeni „Rajtguzen“ pa še sedaj rohni ter primerja svoje ostrizene in ne ostrizene ovčice z raznimi svetniki, češ: liberalci z vami ravnajo, kakor so ravnali neverniki s svetniki-mučeniki. Gospodu župniku bi pripovedko o modernih mučenikih nekoliko predrugačili in postavili na mesto istih naše otroke, katere on v šoli „garba“ s svojo volovsko žilo ter jih zapira po mrzlih luknjah. Ako mož misli, da bomo vedno mirno prenašali njegove trme, potem se zelo moti, ker dalje ne mislimo več prizanašati svojim nasprotnikom, pa tudi Št. Gotardskemu fajmoštru ne. Prihodnjič si hočemo ta unikum očetovskih dolžnosti in kuharične milosti nekoliko pobližje ogledati in spregovoriti besedo o njegovi konfuзни polnočnici dne 24. decembra minolega leta.

Do tedaj pa naj mož prebavlja liberalce, katere baje nosi v svojem mastnem trebuščku. Na svidenje! Satanelo.

Iz Celja, 6. januarja. Silvestrov večer, katerega je priredila „Narodna čitalnica“ v Celju, je bil jako živahen in prav dobro obiskan. Vse točke obširnega in jako zanimivega programa so izvrstno uspale. Krona vsemu pa je bila krasna alegorija, katero je umetno sestavil g. M. Benčan, za kar mu gre posebna hvala.

Z ozirom na to, da tudi letos „Celjski Sokol“ s svojo maskarado ne izostane, sklenil je čitalniški odbor prirediti letos samo eden plesni venček in sicer dne 20. prosinca 1901. Mladini pa ne bo manjkalo zabave, kajti preskrbljeno je, da so vsak četrtek večer plesne vaje pod vodstvom podpredsednika g. dr. Dečka.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 8. januarja.

— **Državnozborna volitev iz kranjskega veleposestva** se je vršila včeraj. Oddanih je bilo 49 glasov. Izvoljena sta bil z 48 glasovi dosedanji poslanec baron Schwegel in dež. poslanec grof Barbo, slednji na mesto grofa Ervina Aversberga.

— **Državnozborna volitev na Štajerskem.** Danes se vrše na Štajerskem volitve iz kmetijskih občin. Večji boj bo pač le v ptujsko-ljutomerskem okraju, kjer kandiduje proti dr. Ploju posestnik Wratschko, vodja nemške stranke. Vender ni dvomiti, da zmaga tudi dr. Ploj.

— **Državnozborna volitev na Goriškem.** Jutri se bo vršila državnozborna volitev iz kmetijskih občin na Goriškem. Mandat slovenskih občin je imel doslej v rokah grof Coronini. Zdaj kandiduje slovenska napredna stranka za ta okraj tolminskega župana in deželnega poslanca gosp. Oskarja Gabrščka, ki kalci pa kandidirajo sodnega svetnika g. Matijo Rutarja. G. dr. Tunia ni hotel sprejeti kandidature v kmetijskih občinah. Pri volitvi se pojde le za nekaj glasov, vendar upamo, da zmaga g. Gabršček.

— **Ožja volitev Trstu.** Iz „Edinosti“ je posneti, kako silno težaven je bil volilni boj v Trstu. Kar je počenjala laška stranka to je nečuvno. Kako so Lahi pri volitvi sleparili, se razvidi iz tega, da je bilo 51 oseb radi sleparstev pri volitvi aretiranih, 21 drugih pa ovađenih. In vendar tako revna zmaga in tako sijajna manifestacija slovenskega življa v Trstu! Laška stranka je pač po vsi pravici potrta in gleda s strahom v prihodnost.

— **Ljubljanski škof.** Štev. 136/pr. Cenjenemu uredništvu dnevnika „Slovenski Narod“ v Ljubljani. V števil. 4 dnevnika „Slovenski Narod“ z dne 5. t. m. (dnevne vesti) nabajal se je zapisek pod napisom „Ljubljanski škof“, vsled kojega je „Ljubljanski škof“ zdaj jedenkrat od deželnega predsedništva dobil krepak dopis, v katerem se mu je po višjem naročilu izrekla ostragra zaradi ščuvanja njegove duhovščine zoper vojaštvo s posebnim ozirom na znano pridigo v šentpeterski cerkvi. To poročilo se ne strinja z dejanskimi okoliščinami. Sklicuje se na § 19 tisk. zakona pozivlje se cenjeno uredništvo, da ta popravek primerno objavi. V Ljubljani, dne 8. januarja 1901. C. kr. deželno predsedništvo: Hein.

— **Surovost v cerkvi.** Šentjakobski kaplan Nadrah je tudi minolo nedeljo rohnol na leci tako, da so se ljudje kar spogledovali. Nadrah je v tej propovedi infamno razžalil vse soproge liberalnih meščanov. Vse je ogorčeno in če bo ta neomikani kaplan še dolgo stresal take zarobljenosti in infamije kakor v nedeljo, se zna zgoditi v cerkvi prav resne demonstracije. Šentjakobski meščani uplivajo za zdaj pomirjevalno na razburjeno občinstvo, odločili pa so se tudi, da bodo proti sramotnemu pošteni ženi na prižnici odločno odgovarjali. Temu Nadrahu je močno podoben znani frančiškanski kričar p. Hijacint. Ta je na Sv. Štefana dan imel na Viču politično pridigo zlasti je rohnol zoper naš list in se predrznil preklesti tiste hiše, keder imajo na Viču „Slov. Narod“. V treh hišah se na Viču bere „Slov. Narod“ — je vpil ta izpiti frančiškan — prekleto naj bodo te hiše. Čudno se nam zdi, da Vičani ne puste tega „flečkajnarja“ malo zapreti. Isti dan so slišali Vičani tudi obširno raz-

laganje o tisti stvari, ki frančiškane menda najbolj zanima, namreč o poželenju mesa. Razpravljaj je dotični frančiškan o tej zadevi kakor največji strokovnjak - specialist in priporočal proti temu poželenju troje sredstev: Dotični naj se: 1. trkajo s kamenom po prsih, 2. naj se valjajo po trnju in 3. če je preveč sila, naj skočijo v mrzlo vodo. No, to lahko rečemo: med ljubljanskimi „flečkajnarji“ ne izgleda nobeden tako, kakor bi se valjal po trnju in hladil v mrzli vodi, za svojo rabo morajo torej ti moške imeti še kako posebno sredstvo, da „utolažijo“ svoje poželenje mesa. Pa ne —!

— Razširjamo „Rodoljuba“. S tekočim tednom postane „Rodoljub“ tednik. Klerikalci so se tega silno ustrašili, dobro vedo, kako blagodejno vpliva ta poštenu narodni list na širše kroge, in da pojema klerikalizem povsod, koder je „Rodoljub“ razširjen. Klerikalni strah pred „Rodoljubom“ naj bo našim somišljenikom v spodbudo. Agitirajte za „Rodoljuba“, razširjajte ga kolikor mogoče. Le s tem dosežemo, da bo ljudstvo začelo spoznavati klerikalno hinavstvo in se upirati pogubonosnemu klerikalnemu nadvladju. Zlasti priporočamo somišljenikom, naj skrbijo, da se bodo ljudje skupno naročali na list, ker s tem nam prihranijo mnogo dela in stroškov.

— Lažnjivci iz navade. „Slovenec“ je v štev. 295 napadel nadučitelja gosp. Engelmana v Dobropoljah, češ, da je spisal neki dopis za naš list. Gosp. Engelmann tistega dopisa ni spisal, in ni z njim niti v najmanjši dotiki. „Slovenec“ je to prav natančno vedel, a napadel ga je vendar, samo da bi ga denunciral. Ti klerikalci so pač cvet hudobnosti in lažnjivci iz navade.

— Davkoplačevalci šentjakobskega okraja se uljudno vabijo na koristen sestanek, ki bo dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni „Miramar“. Na sestanku se bo govorilo o gubni bodočnosti tega, zelo zapuščenega okraja.

— Slovensko gledališče. Repertoar za mesec januarja, se je sledeče sestavil. V petek, 11. t. m. vprizori se prvič v letošnji sezoni priljubljena in v muzikalnem oziru nevenljiva Weberjeva čarobna opera „Čarostrelec“, v kateri bo prvič na slovenskem odru resnično izvrstno zastavljena tenorska uloga Maksa z našim tenoristom gospodom St. Orzelškim. Gašperja in puščavnik pel bo gosp. Vašiček. — V nedeljo, 13. t. m. bodo dve predstavi, popoldanska ljudska in večerna opera. — Z dogovorom z vojaško godbo osigural se je celoten in popoln orkester za predstave velike Wagnerjeve opere „Tannhäuser“ za dneva, torej 15. t. m. in soboto 19. t. m. Na teh dveh dnevih opizori se sigurno opera „Tannhäuser“ kot par in nepar predstava. — V četrtek, 17. t. m. vprizori se prihodnja dramska noviteta slovenskega gledališča „Charleyeva tetka“. V torek, 22. t. m. vprizori se po daljšem, večletnem presledku priljubljena opereta „Mamselle Nitouche“ s Polakovo v glavni ulogi in Urbančič-Podgrajskim kot gostom. V torek, 29. t. m. vprizori se nova slovenska izvirna igra Cankarjeva „Za narodov blagor“ in v četrtek 31. t. m. namerava se uprizoriti po triletnem prestanku zopet Wagnerjeva opera „Lohengrin“.

— Ples akademičnega ferialnega društva „Save“ se je vršil v soboto v veliki dvorani „Narodnega doma“ na korist velikošolskega podpornega društva „Radogoja“. Nadejati se je bilo priročno plemenitega namena plesa najmnogobrojnejše udeležbe, ali plesna sezona se začela v Ljubljani le polagoma, zato pa je plesalo v soboto na Savanskem plesu jedva 32 parov. Med odličnjaki omenjamo generala De So-maina, podpolkovnika Franeka in Lavriča, župana Hribarja, drž. poslanca dr. Tavčarja z gospo soprogo, dež. poslanca dr. Majarona, ravnatelja Senekoviča ter več častnikov domobranskega polka. Ples je bil prav eleganten in animiran ter ga je vodil g. jurist Starč spretno in fino. Pri finalu II. četvorke se je priredil grb „Save“. Meščanska godba je svirala jako marljivo ter razveselila plesalce z novimi četvorkami in plesi. Sobotni ples se je izvršil prav častno za „Savo“ ter je le želeli, da bi bil naklonil „Radogoju“ vsaj nekaj prispevka.

— Redni občni zbor ljubljanskega „Sokola“ za l. 1901 vršil se bo v sredo dne 16. prosinca 1901 na galeriji društvene telovadnice v „Narodnem domu“. Začetek ob 8. zvečer. — Vspored obsega: 1. Pozdrav br. staroste; 2. poročilo odbora in revizorjev; 3. volitev novega odbora in računskih preglednikov; 4. prememba društvenih pravil; 5. posamezni nasveti; 6. slučajnosti. Posebna vabila se bodo itak raznašala. Na zdar!

— Sokolova maskarada vršila se bo tudi letos, kakor običajno, na pustni torek t. j., dne 19. svečana 1901. Ob premembi stoletja nadela si bode letošnja maskarada krajstoletno lice, raz koje bode odcvitala revija minolega veka, ob enem pa bode ista nekaj pogled v nedolžno oko neznane nam bodočnosti 20. stoletja. Priprave za to tako priljubljeno, kakor ob enem najzanimivejšo predpustno ljubljansko veselico so v polnem teku in v spretnih izkušenih rokah. Po tem sodeči pričakujemo i letos, da stoletna maskarada ne bode le vredna vrstnica svojih prednic, ampak, da bode iste še svojim s sijajem in zanimivo slikovitostjo gotovo daleč nadkrilila. Naše občinstvo pa že danes opozarjamo na to, da zgoraj omenjena smer nudi preobilo gradiva za razne fine, interesantne, bodisi historične, bodisi fin de siecle, bodisi fantastične iz neznane bodočnosti vzete maske; enoličnost torej ne bode mesta. Vabila se bodo pravočasno razposlala. Pomote blagovolijo se pravočasno reklamirati. Na svidenje torej pri Kurentovem stoletnem godu!

— Umrli je včeraj na Dunaju gospod Frančišek Šuklje, avskultant v Rudolfovm, sin g. dvornega svetnika Šukljeja. Dan pred Božičem odpeljal se je k svojim staršem, da bi pri njih prebil praznike, po praznikih pa delal drugi juridični rigorozum. Prišlo pa je drugače. Takoj po svojem prihodu na Dunaj obolel je za legarjem, čegar kal je prinesel seboj iz Rudolfovega, in včeraj je mladi mož, ki je bil vrl rodoljub in blag značaj, zatisnil za vedno oči. Bodi mu blag spomin!

— Šišenske čitalnice odbor se je dne 6. t. m. sledeče konstituiral: Prvomestnik Fran Drenik, njega namestnik g. Javoršek, blagajnik g. Suwa, tajnik g. Pavšič, knjižničar gosp. Škarjovec, njega namestnik g. Mohar, gospodar gosp. Maurer. Za l. 1901. naroči društvo naslednje liste: „Slovenski Narod“, „Slovenec“, „Rodoljub“, „Mir“, „Slovenka“, „Zvonček“, „Vrtec“, „Zvon“, „Dom in Svet“, „Kmetovalca“ in „Der Süden“ dobiva društvo brezplačno. Na razpolago je toraj č. članom 11 listov. Vodnikova beseda s plesom se priredi, kakor običajno, tudi letos 2. svečana pri Koslerji.

— Iz Velikih Lašč se nam piše: Pred menoj leži — g. Ivana Hočevarja, načelnika postaje v Orteneku, z gorostasnimi lažmi obsipajoči — članek. Ta članek, naslovljen „Iz Orteneka“, je priobčil „Slovenec“ dne 5. t. m. Različniki trdijo, da je ta članek iz peresa poljanskega g. župnika, češ, da jo je moral ravno leta brez voznega lista odkuriti proti Ribnici, ker svojega maziljenega tilnika še toliko ni hotel upogniti, da bi g. načelniku povedal, da se hoče odpeljati tudi on. Jaz sem liberal, torej po trditvah „Slovenca“ — a ne po svojem prepričanju — brezverec, a vendar nisem tako nepošten, da bi si mogel misliti, da utegne „namestnik božji“ in „blagoslovljenec“ radi nasprotstva v političnem prepričanju 1.) kar v eni sapi stresti toliko vdolih lažij in denuncijacij v svet, 2.) brez vsacega pooblastila govoriti v imenu cele občine poljanske in celo v imenu grajščine orteneške. Vsakdo, kdor je le kdaj imel posla na postaji orteneški, ve dobro, da je g. načelnik priden, postrežljiv in nad vse vesten uradnik, in nihče mu ne zameri, da se je v svoji službi navadil govoriti glasno. Če g. načelnik razložno govori, je to službi preje v korist, kakor v škodo, če pa dopisun gori imenovanega članka tuli v svet laži, je to nepošteno. Obče je znano, da je postaja v Orteneku najskrbnejše upravljana in tako lepo urejena, da je železniška uprava lahko ponosna na njo. Neverjetno je, da bi bila poljanska občina z g. načelnikom nezadovoljna, saj zaslužijo ravno poljanski občani vsled prijaznosti g. načelnika kot delavci-nakladači na postaji do 200 K na mesec. Glede grajščine orteneške je pa splošno znano, da se je g. Koslerjeva o g. načelniku vedno in

povsod le pohvalno izražala. H koncu zaključim g. načelniku Ivanu Hočevarju: Če si še tako pošten in vesten, liberalci si; uničen bodeš (?).

— Stavka rudniških delavcev v Idriji se pripravlja že dalj časa. V ponedeljek dne 7. t. m. zjutraj se je stavka imela začeti. Toda — tako se nam piše iz Idrije — kako presenečenje povsod, ko so voditelji delavcev v noči pred ponedeljkom budili delavce iz spanja in jim „v imenu zadruga“ zapovedali iti na delo. Že v tretji se je štrajk definitivno sklenil, še v nedeljo zvečer je Čobal rotil delavce, naj štrajkajo, in delavci bi bili skoro vsi ga poslušali, toda zvečer ob 11. uri so se za svojo kodo brez potrebe boječi vodje stvar premislili, — brez vsakršne koncesije. Zakaj to? Ali je bil mari štrajk samo agitacijsko sredstvo za „socijaliste“ pri volitvah? Ali so se mari zbal tistih 100 klerikalcev, katere je dekan par ur pred štrajkom, po naročilu direkcije in vlade, odgovarjal od štrajka? Socijalisti bi bili pač lahko vedeli, da klerikalec je vedno bil in bo vladni podrepanik, da direkciji podložni dekan, katehet e tutti quanti ne morejo, ne smejo delavcem svetovati kaj vladi nekoristnega, zlasti sedaj ne, ko jih je vlada pri volitvah z vsem aparatom podpirala! Pa kaj stori teh 100–200 klerikalnih mamelukov? Socijalisti in neklerikalci bi bili vendar le delo zapustili, teh bi bilo pa pri 1000! Nadejati se je sicer, da štrajk, to najuspešnejše delavsko orožje, ni še vrženo v koruzo, a delavce so njih voditelji sedaj krvavo užalili in neizmerno škodovali za dolgo časa. Zlasti pa velika škoda tiči v tem, ker je bila krepka in uspešna podpora delavcem zagotovljena od narodne strani, — ne da bi bili to zaradi volilne dobe razbobnali. Sicer pa o tem obširneje pozneje.

— O demisiji rektorja Weissa. Iz Gradca se nam piše: Glasilo mariborskega kapiteina „Südst. Post“ se je prav nerodno začelo baviti z razmerami na graški univerzi, hoteč osvetliti lice duhovniku Weissu. Ker pa celo afero tako slika, kakor da bi bil profesor theol. Weiss prvi rektor, ki se je z golim mečem postavil pred boginjo pravice in jo ščitil kot nekak mučenik, treba je stvar pojasniti, da ne bo krivih pojmov o Weissu in njegovih kolegih na bogoslovni fakulteti. Iz zelo verodostojnih krogov, katerim so razmere popolnoma znane, vemo, da so bogoslovni profesorji z eno izjemo (Stanonik Slovenec) glede narodnostnih nazorov povsem jednaki posvetnim kolegom in nenemškimi narodnostim niti za pičico bolj pravični od teh. Našim klerikalcem je kajpada Weiss že radi tega vzor objektivnosti in pravičnosti, ker nosi talar. Če bi res bil tak, tedaj bi ščitil pravice vseh društev in korporacij na univerzi, ne samo enega, ki je najklavnejše, ker hoče biti krščansko, a ob enem posnema opičarsko-poganske navade radikalnih buršev. Slovenska javnost nima nobenega povoda, zavzemati se za Weissu in njegove ljube „Karoline“, dokler vsi skupaj zastopajo samo klerikalno ravnopravnost, ne pa pravice in objektivnosti vsem narodnostim na graški univerzi. „Südst. P.“ ima pač tukaj svoje interese, toda te naj bolj pametno blagovoli zastopati, sicer s svojim pisarjenjem samo škoduje. Morebiti pa ima toliko vpliva pri svojih bratih v Kristu na teološki fakulteti graški, da jih prihodnjič spreobrne do narodne strpnosti in pravičnosti; tedaj ji bomo pa častitali k uspehu!

— Iz Ormoža se nam piše: Učiteljsko društvo za ormoški okraj izvolilo si je pri občnem zboru dne 6. t. m. za tekoče leto sledeči odbor: Načelnik Ernest Slanc, nadučitelj pri Sv. Bolfanku pri Središču; načelnikov namestnik Anton Porekar (Hum); blagajnik Josip Rajšp (Ormož); tajnik Adolf Rosina (Ormož); odbornika Ivan Košar (Velika Nedelja) in Miha Vauhnik (Svetinje). Pevski in godbeni kapelnik Domicijan Serajnik (Ormož). Društvo zbornje prihodnjič 7. marca t. l.

— Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu slavi, kakor čujemo, prve dni svečana 25letnico svojega obstanka ter priredi o tej priliki koncert z velikim plesom v dvoranih „Narodnega doma“ v Mariboru. Četrto stoletja v povestnici društva, katero je vzgojilo že toliko zavedne narodne in

teligence in stalo skozi celo to dobo kljub vsem navalom nemškega nacionalstva, ki hoče zamoriti vsako tudi najmanjše gibanje Slovencev v Gradcu, neustrašeno in neupogljivo na braniku slovenskega naroda, mora navdajati vsacega Slovenca s ponosom. Njegove zasluge za slovenski narod priznavajo vsi naši bratski narodi. Obširnejši vzpored te slavnosti, ki že vzbuja splošno zanimanje, priobčimo še tekoči mesec, na rodolube štajerske pa se obračamo z uljudno prošnjo, da blagovolijo pri prirejanju veselice ozirati se na ta dan.

* Burja. Še silnejšo burjo ko pri nas imajo v Primorju. Sušaški „Novi List“ poroča, da se je peljal s svojo kočijo Andrej Čebular v Jelenje. Pri Kamenjaku je burja dvignila kočijo v zrak ter jo vrgla preko nekega zidu. Seveda se je razsula. Konja sta s sprednjima kolesoma pribežala domov. Čebular pa je obležal nezavesten na cesti, kjer so ga tudi našli. Ob Primorju se je pripetilo tudi še več drugih nezgod radi burje.

* Strašna rodbinska žaloigra. Iz Felső Ghereg v komitatu Komarno poročajo, da so posestniku Aleksandru pl. Davidu nakrat umrli trije otroci za difterijo. Otroci so imeli 7, 9 in 10 let. O božiču sta prišla z Dunaja dva sina, ki sta bila gojenca v Terezijanišču in sta imela 15 in 17 let. Mladenica sta pri starših zbolela na škrlatici in umrla. Par dni na to je umrla še mati iz žalosti, David pa se je na novo leto na grobeh žene in otrok ustrelil v srce.

* Nuna kot — zdravnica. V Guipéonu na Francoskem je umrl 22. decembra neki poljski čuvaj. Ogleda je konstatoval, da je bil zastrupljen. Drgalo se je, da je neka nuna vrgla zdravniški lek proč ter dala bolniku, ki je imel vnetje možganske mreže, neki opiat, vsled katerega se je delavec zastrupil. Na Francoskem sploh rade nastopajo nune in redovniki kot zdravniki, da delajo škodo zdravnikom po poklicu.

* Proti poljubu. V Newyorku imajo žensko društvo, ki deluje proti poljubljanju. Predsednica tega društva je zdravnica dr. Ana Hatfield, o kateri pa listi ne povedo, ali je gospodičina ali gospa. Društvo dokazuje, da je poljubljanje nezdravo, barbarsko in živalsko, omikanega človeka nedostojno. Onim, ki so poljubljanja že tako vajeni, da se ga ne morejo odvaditi več, pa priporoča društvo, naj pred poljubi vsaj usta anti-septično izmijejo, da ne zaneso bakterij na drugo osebo. Sosebno svari društvo pred poljubljanjem otrok, ki nalezejo pri odraslih vse polno bolezni.

Književnost.

— Slovenski američanski koledar za leto 1901. — Izdalo in založilo uredništvo „Glas Naroda“. VII. letnik. Cena 1 krono. — Newyork. Ta koledar ima jako raznovrstno, zabavno in poučno vsebino, članek o najvažnejših postavah, koledarske določbe, več smešnic in veliko število slik iz američanskega življenja, vojne z Buri, pregled po političnih dogodkih v l. 1899. i. dr.

— Narodni koledar za navadno leto 1901. Tiskala in založila „Narodna tiskarna“ v Gorici. Priloga „Gorice“. Poleg koledarske in druge praktične vsebine ima ta koledar še dva zgodovinska članka: „Goriška grofija“ po A. Jacobiju in „Palmanova“, spisal S. R.

Telefonska in brzojavna poročila.

Podkraj 8. januarja. Srčna čestitanja k sijajni zmagi Tavčarju, Ferjančiču in Plantanu kličejo — zavedni volilci podkrajski.

Celje 8. januarja. Živela napredna narodna ideja, kličejo danes spodnještajerski naprednjaki, grede zadnjikrat v volilni boj za usiljene jim klerikalne kandidate.

Celje 8. januarja. Berks je izvoljen; od 268 glasov je dobil 249 glasov.

Brežice 8. januarja. Tu je dobil Berks 89 glasov.

Ptuj 8. januarja. Pri današnji volitvi v IV. kuriji je dobil dr. Plaj 290 glasov, Wratschko le 62.

Ljutomer 8. januarja. Wratschko je bil na shodu v Bučevcih vržen na cesto. Žandarmerija ga je pri volitvi

čuvala s 7 bajoneti. Tu je dobil Ploj 54, Wratschko 19 glasov.

Gradec 8. januarja. V kmet-skih občinah judenburških je propadel klerikalni kandidat Herg in bil voljen kandidat nemške stranke Bleikolben.

Gradec 8. januarja. Kandidat nemške kmetijske stranke, baron Rokitansky je v graških kmetijskih občinah propadel. Dobil je 145 glasov, klerikalec Huber pa 153. V kmetijskih občinah Feldbachskih je dobil kandidat nemške kmetijske stranke Urschler le 40 glasov, klerikalni kandidat Wagner pa 287 glasov.

Dunaj 8. januarja. Krščansko-so-cialni kandidat Gregorij je odstopil od kandidature v mestnem okraju Neubau na korist dr. Gessmannu, ki je včeraj pri ožji volitvi v Kremsu propadel proti nemškemu radikalcu Dötzu.

Dunaj 8. januarja. Madjarski tat Wanek je bil zasačen pri ulomu. Po-begnili je in na begu ustrelil ključavni-čarjevo ženo Sieghart in mizarja Mareka, tri osebe pa nevarno obstrelil. Morilca so končno ujeli.

Praga 8. januarja. Mladočeška kandidata Tekly in dr. Dvořák sta v dosedanjih svojih okrajih propadla in sta bila mesto njiju izvoljena kan-didata češke kmetijske stranke Prazek in Jaroš. V Kolínu je bil proti Mla-dočehu Bataku voljen kandidat če-ške kmetijske stranke Hruby.

Brno 8. januarja. Klerikalci so vzeli Mladočehom mandat v Ogrsk. Brodu, kjer je bil voljen klerikalni ad-vokat Hruban.

Budjevice 8. januarja. Tu-kajšnji Nemci so opustili namen, po-staviti svojega kandidata proti princu Schwarzenbergu.

Inomost 8. januarja. Klerikalna stranka je mandat kmetijskih občin bolcanskih, ki je bil doslej v rokah Zallingerja, ponudila baronu Dipauliju. Klerikalni kandidat Trogmann je Di-pauliju na korist odstopil od kandi-dature.

Condurango Malaga vino.

(Želodec krepčujoče vino.)

Sunja, 23. septembra 1898.

Blag. gospod M. Leustek, lekarnar v Ljubljani. Rad priznam, da je Vaše Condurango Malaga vino pristno. Deluje posebno dobro pri želodčni boli, krepči telo, lajša in vzbuja slast do jedli.

Dr. J. Folnegovič, obč. zdravnik.

(27-1)

Umrli so v Ljubljani:

Dne 3. januarja: Gabrijela Spinar, major-jeva žena, 76 let, Konjušne ulice št. 1, pljučnica. — Terezija Cuderman, gostija, 87 let, Mestni trg št. 12, pljučnica.

Dne 4. januarja: Amalija Detter, trgovčeva hči, 24 let, Stari trg št. 1, srčna hiba. — Marija Mencin, delavčeva vdova, 64 let, Poljanska cesta št. 23, vnetica reberne mrene.

Dne 5. januarja: Ana Marinšek, delavčeva žena, 49 let, Ambrožev trg št. 7, jetika. — Josip de Redange, umirovljeni ravnatelj deželne deske, 87 let, Dunajska cesta št. 31, ostarelost.

V deželni bolnici:

Dne 1. januarja: Fran Korošič, organist, 36 let, jetika. — Neža Pestotnik, dninarica, 31 let, jetika.

Dne 2. januarja: Ivan Hlebajna, dninar, 63 let, vsled raka. — Josip Gusaj, sodar, 26 let, jetika.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji zračni tlak 756-0 mm.

Dec.	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokri-na v 24 urah
7.	8. zvečer	744.4	-11.3 al. svahod		jasno	
8.	7. jutraj	746.4	-11.3 al. izahod		oblačno	
9.	2. popol.	746.6	-6.0 brezvetr.		oblačno	0.0 mm.

Srednja včerašnja temperatura -10.5°, nor-male: -2.7°.

Dunajska borza

dne 8. januarja 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.40
Skupni državni dolg v srebru	98.20
Avstrijska zlatna renta	117.05
Avstrijska krona renta 4%	98.20
Ogrska zlatna renta 4%	117.10
Ogrska krona renta 4%	98.30
Avstro-ogrski bančne delnice	169.7
Kreditne delnice	687
London vista	240.0
Nemški državni bankovci za 100 mark.	117.65
20 mark	23.51
20 frankov	19.14
Italijanski bankovci	90.70
C. kr. cekini	11.37

Ljubljanska kreditna banka

Laibacher Creditbank

v Špitalskih ulicah št. 2

menjalnica v pritličju

sprejema vloge na hranilne knji-žice ter iste obrestuje po 4%, od dne vloge do dne dviga, 2% rentni davek od teh hranilnih vlog plača banka sama.

Ljubljanska kreditna banka

izplača tudi večje svote brez od-povedi. (11-6)

Zunanjim vlagateljem

so na željo poštne hranilnične položnice na razpolago v svrhu poštne proste vpošiljatve zneskov.

Dabilo

II. plesni venček zaveze

hotelskih, gostilničarskih in kavarnarskih uslužbencev na Avstrijskem

odseka za Ljubljano

ki se urši

v četrtek 10. januarja 1901 v kazinskem steklenem salonu.

Godba c. in kr. pešpolka št. 27, Leopold II., kralj Belgijcev.

Začetek ob polu 9. uri. — Ustopenina K 1.20.

Želi se navadna toaleta.

Odbor.

Pojasnila in dopise se prosi pošiljati predsedstvu odbora, Josipu Kutterju, kavarna „pri Slonu“.

(43)

Brata Eberl leta 1842.

Ljubljana, Francišanske ulice 4.
Plesarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice.

Slikarja napisov.
Stavbinska in pohištvena pleskarja.
Prodaja oljnatih barv, lakov in firnežev na drobno in na debelo.

Velika izbirlka dr. Schoenfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.

— Zaloga —

vsakovrstnih čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega masila za hrastove pade, karbolinoja itd.

Posebno priporočava sl. občinstvu najnovejše, najboljše in neprecenljivo sredstvo za likanje sobnih tal pod imenom „Rapidol“.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v na-jino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznana rečno in fino po najnižjih cenah.

Fr. P. Zajec

urur, trgovina z zlatnino in srebrnino
Ljubljana, Stari trg št. 28

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih švicarskih žepnih in stenskih ur.
Nikelasta remontoara . . . od gl. 1.20.
Nikelna cilindar remontoara . . . 4.—.

Trgovina vseh optičnih predmetov: očal, barometrov, termometrov, daljnogledov. Popravila se izvršujejo natančno in s jamstvom.

Anton Presker
krojač
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 6

priporoča svojo veliko zalogo

gotovih oblek za gospode in dečke,
jopic in plaščev za gospe,
nepremočljivih havelokov itd.

Obleke po meri se po najnovejših uzorcih in po uajnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo.

Ruske, angleške in avstrijske

galoše
iz prvih tovarn.

Najnovejše v

kožuhovini

priporoča

J. S. Benedikt

Ljubljana, Stari trg.

Se dobiva povsod!

Kalodont (2502-2)

neobhodno potrebna zobna Crème
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Izborna specialiteta
najljubše darilo vsakomur je
ljutomerski
Biser iz Strmec 1886

(12) Dobi se v steklenicah pri (5)
Edmund Kavčič-u
Prešernove ulice, nasproti glavni pošti.

Ges. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda
veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž.
Ob 12. uri 5 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m s jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob ne-deljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 51 m do-poldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m s jutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 15 m s jutraj osonni vlak z Du-naja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Bu-dejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 16 m popoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Kar-lovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m s jutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 48 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Ob 7. uri 28 m s jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m s jutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer.

Vsak dan sveže

pustne krofe

priporoča
slasčičarna in pekarna
Jakob Zalaznik (73-1)
Stari trg šte. 21.

Gospod
se sprejme na stanovanje in hrano
v boljši rodbini. (41-1)
Natančneje pri upravnistvu „Sl. Nar.“.

Mesnica
v Idriji šte. 270
jako pripravna, v pritličji pri glavni cesti,
odda se takoj v najem.
Vprašanja se prosijo na Ivana Miklav-čiča v Idriji šte. 270. (42-1)

Firm. 2. Posam. I. 179/2.

Razglas.
Objavlja se, da se je izvršil v tusodnem trgovskem registru za posamezne tvrdke izbris tvrdke
„A. Ličan“.
G. kr. deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani
odd. III., dne 3. januarja 1901.

Učenec
se takoj sprejme pri tvrdki (30-3)
J. C. Fraunseiss
trgovina z delikatesami in špecerijo
na Mestnem trgu 19.

Dobre cenene ure
s 3letnim pismenim jamstvom
razpošilja zasebnikom
HANNS KONRAD
tovarna za ure in eksportna hiša zlatnin
Most (Brux) Češko.
Dobra nikelnasta remontoarka . . . gl. 3.75
Prava srebrna remontoarka . . . 5.80
Prava srebrna verižica . . . 1.20
Nikelnasti budilec . . . 1.95
Moja tvrdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima zlate in srebrne medalje razstav ter tisoč in tisoč priznanih pism. (2611-7)
Ilustrovani katalog zastoj in poštnice prosto.

Dr. Dragotin Treo in Dr. Henrik Tuma
naznanjata, da sta otvorila z dnem 2. t. m. skupno
odvetniško pisarno (46-1)
v Gorici, Gospodska ulica šte. 7
v hiši „Goriške ljudske posojilnice“.